

Ђорђе Оташевић*

Институт за српски језик САНУ, Београд

ГРАЂА ЗА РЕЧНИК НОВИХ РЕЧИ (10)

Грађа за речник нових речи доноси неологизме који су се у српском језику појавили у последњих двадесетак година. Овде обрађени неологизми нису забележени у речнику „Do you speak anglosrpski? : Rečnik novijih anglicizama“ Вере Васић, Твртка Прћића и Вере Нејгебауер (Нови Сад: Змај, 2001), „Великом речнику страних речи и израза“ Ивана Клајна и Милана Шипке (Нови Сад: Прометеј, 2006) и „Речнику српскога језика“ (Нови Сад: Матица Српска, 2007).

Речнички чланак садржи највише осам целина: 1) семантичка дефиниција, 2) илустративни примери (цитати), 3) порекло одредничке речи или синтагме (етимологија), 4) фонетске и морфолошке варијанте одредничке речи или синтагме, 5) синоними одредничке речи или синтагме, 6) семантичка област којој одредничка реч или синтагма припадају, 7) детерминативи – одредничке речи (најчешће именице) употребљене као друга врста речи (најчешће као придев), 8) лингвистичке напомене.

Семантичке дефиниције су лексикографске а не енциклопедијске и садрже само ону количину енциклопедијских информација која је неопходна за успешну семантичку идентификацију одредничке речи или синтагме. За свако значење наводе се три илустративна примера, сем када их је у грађи било мање. Изузетно ће се навести и више од три илустративна примера у случају када постоји већи број варијаната одредничке лексеме. Цитати су понекад знатно дужи него што је у дескриптивној лексикографији уобичајено. У тим случајевима њихов задатак је да пруже додатне енциклопедијске податке. За текстове са интернета због уштеде простора и прегледности нису навођене пуне адресе јер је уз помоћ било којег претраживача могуће лако утврдити о којем се тексту ради.

Семантички неологизми су означени звездом (*). Коса црта (/) показује да је у оригиналном тексту реченица после ње прва реченица у следећем пасусу (најчешће се среће након новинских наслова). Три тачке из-

* djordjeotasevic@yahoo.com; ORCID: 0009-0004-7192-4777.

међу угластих заграда ([...]) означавају да је део оригиналног текста изостављен.

СКРАЋЕНИЦЕ:

ж.р. — именица женског рода	несврш. — глагол несвршеног вида
енгл. — енглески језик	прид. — придев
мн. — множина	прил. — прилог
м.р. — именица мушког рода	сврш. — глагол свршеног вида
непром. — непромењива реч	с.р. — именица средњег рода
нераспр. — нераспрострањено	

антидосовскӣ, -ā, -ō

❶ дефиниција *који је супротстављен Демократској опозицији Србије (= политичкој коалицији основаној 2000. године, скраћено ДОС), који се противи њеној политици.*

❷ цитати Vulinov Pokret socijalista је postjulovski rezultat njegove antidosovske principijelnosti, а i akademik Mihailo Marković, pisac programa Miloševićeve SPS, kad је она после Петог октобра ревидирала из ината је написао програм правоверног Vulinovog Pokreta socijalista „nacionalne levice“ који је данас идеолошки неупоредиво јаči него бројчано i логистички где му SNS даје подршку (demostat.rs, 4. 10. 2022); Не сећам се да је SRI икада споменула Шешелја за ових 12 година али је зато била прва која је коментарисала његове antidosovske изјаве по повратку у Београд (nspm.rs, 22. 11. 2014); Са једне стране, нипошто се не сме занемарити огромно i теško разочарање i огорчење претходном влашћу, а које се углавном протеже на све оне који су били на власти након 5. октобра две хиљаде. (Usled чега значајан део гласача апriorи подржава актуелни режим, који се доживљава као „anti-dosovski“ i „osvetnički“ [...]) (koreni.rs, 30. 10. 2014); Већина је анти досовска, антирадикалска и анти снс. Нађи неки други сајт да се иживљаваши и провоцираши људе (правда.рс, 22. 12. 2020).

❸ порекло од скраћенице ДОС (= Демократска опозиција Србије, политичка коалиција основана 2000. године).

❹ варијанте антидосовски, анти-досовски, анти досовски.

❺ област ПОЛИТИКА.

❻ напомене Краткосилазни акценат на трећем слогу (*антидосовскӣ*), који се чешће чује, није у складу с актуелном акценатском нормом.

в̀аздушн̄а б̀омба ж. р.

❶ дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

❷ цитати Најновија руска ваздушна бомба „Дрељ“ успешно је прошла сва испитивања. Серијска производња оружја почеће у текућој години (sputnikportal.rs, 25. 2. 2024); Vazдушna bomba FAB-250 slučajno је ispala iz aviona ruskih Vazдушnih snaga iznad grada Rubežnoje u Luganskoj Narodnoj Republici (LNR), при чему није било жртava међу цивилима (kurir.rs, 8. 1. 2024); Истовремено, домет пада ФАБ-1500 је повећан за неколико пута у односу на УМПК мањих калибара. Тиме је ова ваздушна бомба постала најдалекометнија од постојећих (tvfront.rs, 6. 9. 2023).

❸ синоними вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

❹ област рат.

❺ напомене Термин *ваздушна бомба* постојао је у српском језику и раније, али је тек са масовним коришћењем ових бомби у актуелном руско-украјинском сукобу прешао из војне терминологије у општи језик.

в̀ођен̄а авионск̄а б̀омба* ж. р.

❶ дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

❷ цитати Десет украјинских беспилотних летјелица, шест тактичких пројектила АТАЦМС произвођача Сједињених Држава и двије вођене авионске бомбе 'хамер' француске производње оборила је противваздушна одбрана (atvbl.rs, 30. 4. 2024); Такође је оборена тактичка ракета „точка У“, 12 оперативно-тактичких ракета „атакамс“, четири вођене авионске бомбе „хамер“, две противрадарске ракете „харм“ и девет ракета „хајмарс“ и „ољха“ (t.me, 19. 5. 2024); Украјина је саопштила да

su dve vođene avionske bombe bačene na civilnu infrastrukturu Velike Pi-sarivke te da je oštećena i zgrada srednje škole (nova.rs, 31. 3. 2024).

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

вођенā бѡмба* ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Srpska odbrambena kompanija Green Power Turbine Systems predstavila je na међународној изложби војне технологије UMEX 2024 u Abu Dabiju, visokopreciznu vođenu bombu PGB-128, namenjenu za lansiranje iz беспилотних летелица (UAV) i za napad uglavnom na fiksne zemaljske ciljeve [...]. Bomba ima inercijalni i satelitski navigacioni sistem i opciono može biti opremljena infracrvenim ili poluaktivnim laserskim sistemom za navođenje kako bi se poboljšala tačnost municije i pogodili pokretni ciljevi (оружјеonline.com, 29. 1. 2024); Francuski pukovnik Vensan Arbaretijer rekao je da ukrajinski sistemi protivvazдушне одbrane практично не vide ruske klizne bombe kako lete na војне ciljeve. Priznao je da je vođena bomba neupadljiva i teško uočljiva. Pored toga, objasnio je pukovnik, vazдушну bombu je teško presresti i neutralisati i zato što uzima u obzir prisustvo neprijateljske opreme za elektronsko ratovanje (forumistok.com, 18. 3. 2024); Međutim, ruska vojska sada u Ukrajini uglavnom koristi stare, izvorno nenavоđene visokoeksplozivne bombe tipa FAB, teške 500, 1000 ili 1500 kilograma. Prema riječima stručnjaka, one bi se pretvorile u vođene bombe jednostavnim postavljanjem starih FAB-ova s krilima i GPS navigacijom. To ih čini veoma preciznim oružjem (dw.com, 20. 4. 2023).

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна

авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

Дѐсовац м. р.

① дефиниција *функционер политичке странке која је део Демократске опозиције Србије, политичке коалиције основане 2000. године (скраћено ДОС).*

② цитати Нико не може тако ниско и подло, као што може Курти, али ништа друго и не може да се очекује од терористе кога су 2000. године пустили на слободу досовци и лажни десничари (politika.rs, 9. 10. 2023); Покрет социјалиста оценио је да су сви „досовци“ исти и затражио од ЛДП-а и Вука Јеремића да их не увлаче у њихове, како кажу, досовске свађе. [...] ПС наводи да је све што је ЛДП рекао о Вуку Јеремићу истина, као и све што је Јеремић рекао о ЛДП-у, јер се они добро познају као бивши досовци, а сви досовци су, како оцењује ПС, исти (rts.rs, 30. 12. 2016); Тома Фила истиче да је од почетка знао да иза отмице Милошевића стоји огроман новац који су разграбили и међу собом поделили досовци. / – Био сам са Милошевићем у ноћи кад су га хапсили, покушавао сам да му сачувам главу. Међутим, они су га на брзину спаковали и продали, а не предали Хагу, како желе да се и даље мисли. Причу да је управо реч о суми од 30 милиона долара чуо сам из неколико руских извора и до дана данашњег нико ме није у томе демантовао. Многи функционери ДОС и министри тадашње владе после изручења напрасно су се обогатили – рекао је Фила (nacionalist.rs, 28. 6. 2018); Je l` ti Zoko malo krivo kad Vučić pljuje po DOSovcima (b92.net, 12. 4. 2017); A i „pusto turcko“ je trajalo i dotrajalo za svoga vremena ... Pa švabovi, pa Titini, pa Miloševicevci, pa DOS - ovci i DOS - ovke, pa će i ovo jednom proći, al` su Srbi i Srbadija je sve to ispratila iz svoga dvorišta pre ili kasnije (forum.krstarica.com, 2. 7. 2016); Nismo zaboravili: Ovako su DOS-ovci na današnji dan oslobodili Aljbina Kurtija, a sada stvaraju novi DOS koji opet saraduje sa njim (24sedam.rs, 8. 12. 2023).

③ порекло од скраћенице *ДОС* (= Демократска опозиција Србије, политичка коалиција основана 2000. године).

④ варијанте досовац, ДОСовац, ДОС-овац, ДОС - овац.

⑥ област ПОЛИТИКА.

Дѐсовка м. р.

❶ дефиниција **а.** функционерка политичке странке која је део Демократске опозиције Србије, политичке коалиције основане 2000. године (скраћено ДОС).

б. особа женског рода која подржава Демократску опозицију Србије, политичку коалицију основану 2000. године (скраћено ДОС), која је присталица ове коалиције.

❷ цитати **а.** Lepa ekipa, nema šta još i Velikić, baš vam je dobra ova Vesna sa dva prezimena ženski Goran Svilanović i bivša dosovka, što piše o genocidu u Srebrenici i Srbima koljačima (krug.rs, 9. 10. 2020); Sramota za Vladu bivsa DOSovka Gordana u novoj Vladi (021.rs, 27. 10. 2020); Dovedena sa ciljem da progura ovo, prodata političarka, jedina bivša DOS-ovka u grupi bivših radikalskih kunica (facebook.com, 30. 6. 2021); Ej, pa kad Rada Trajković nekadašnja DOS-ovka i DHSS-ovka kaže da vlast podržava samostalne liberale (jedni od glavnih čuvara Tačijeve većine u kosovskom parlamentu), svima je jasno dokle smo dšli (forum.krstarica.com, 13. 12. 2010); A i „pusto turcko“ je trajalo i dotrajalo za svoga vremena ... Pa švabovi, pa Titini, pa Miloševićevci, pa DOS - ovci i DOS - ovke, pa će i ovo jednom proći, al` su Srbi i Srbadija je sve to ispratila iz svoga dvorišta pre ili kasnije (forum.krstarica.com, 2. 7. 2016); Правити коалиције са том досовком, учесницом у неколико постпетооктобарских издајничких пљачкашких режима, је све само НЕ никакав патриотски чин (srbin.info, 11. 1. 2015).

б. Исто тако, ко се сећа Olivere Ковачевић, која је почела на TV Politika за време Slobe, где је умилјато дочекивала SPS/ovce, а онда после 5. октобра постала ватрена DOS/ovka (forum.krstarica.com, 15. 12. 2020); Ипак, дžaba сакривања CV-ја: још увек су живи они који памте, а ти знају да је Olivera Zekić све, само не „dosovka“ (ndnv.org, 20. 3. 2017); Prikrivena DOSovka (reddit.com, 12. 3. 2024).

❸ порекло од скраћенице ДОС (= Демократска опозиција Србије, политичка коалиција основана 2000. године).

❹ варијанте досовка, ДОСовка, ДОС-овка, ДОС – овка, ДОС/овка.

❺ област ПОЛИТИКА.

Дѐсовскѝ, -а̄, -ѝ

❶ дефиниција *који се односи на ДОС (= Демократска опозиција Србије, политичка коалиција основана 2000. године).*

② цитати Покрет социјалиста оценио је да су сви „досовци“ исти и затражио од ЛДП-а и Вука Јеремића да их не увлаче у њихове, како кажу, досовске свађе. „Ми никада нисмо рушили, палили, пљачкали и линчовали са вама, и зато вас молимо да нас не увлачите у ваше досовске свађе. Када говорите једни о другима, говорите истину, када говорите о нама, лажете“, поручио је ПС у саопштењу (rts.rs, 30. 12. 2016); Сва три досовска кандидата и данас понављају захтев да о Србији треба да одлучују странци и да се избори прилагоде вољи западних амбасадора, истакао је данас председник Покрета социјалиста Александар Вулин. „Парламент у сувереној Србији ради у складу са законима Србије. Јанковић, Јеремић и Обрадовић тешко прихватају чињеницу да Србија није више земља без закона и слободне воље својих грађана, каква је била када је њоме владао ДОС“, навео је Вулин у писаној изјави (rtv.rs, 2. 3. 2017); Пропали досовски политичар и бивши Заштитник грађана Саша Јанковић коначно је показао своје право лице пошто је отворено признао да би Косово требало да постане члан Интерпола (srbijajavlja.rs, 2. 8. 2017); Dok se predsednik Srbije borio za našu zemlju u UN, oni su radili protiv Srbije u Evropskom parlamentu i, kao što vidimo, podržavaju iz sve snage zlotvora Kurtija. Spremni su da se udruže sa svakim srpskim neprijateljem samo da bi srušili predsednika Srbije i vratili Srbiju u DOSovski mrak (nsuzivo.rs, 15. 2. 2024); Dame i gospodo narodni poslanici, vidim da ste uzbuđeni kad me vidite, posebno ova DOS-ovska većina, ali neću vam priuštiti ovog puta uživanje da slušate samo vi, jer se nadam da predsednik Skupštine neće ponovo iščupati kablove (otvoreniparliament.rs, 2001); Famosni NUNS, većito istureno krilo DOS/ovske ideologije je samo pisalo optužnice protiv svojih kolega koji su 90ih izveštavali sa ratišta, a koji su posle 5. oktobra opoziciono bili nastrojeni protiv nove vlasti. To su te poznate novinarske slobode za koje su se zalagali DOS/ovski jurišnici (forum.krstarica.com, 16. 12. 2020).

③ порекло од скраћенице *ДОС* (= Демократска опозиција Србије, политичка коалиција основана 2000. године)..

④ варијанте ДОСОВСКИ, ДОСОВСКИ, ДОС-ОВСКИ, ДОС/ОВСКИ.

⑥ област ПОЛИТИКА.

ДЋСОВСКИ прил.

① дефиниција *према придеву* ДОСОВСКИ.

② цитати О Aleksandri Janković suviše je i trošiti reči: ova nacionalistkinja, desničarka i žena koja otvoreno zastupa homofobiju, manje je dosovski orijentisana od Aleksandra Vučića lično (ndnv.org, 20. 3. 2017); I

opet jedna DOSovski žuta dama u žutoj 'aljini, za DOSovski-žute lopuže, pa neka uporede sa onim javnosektorskim „drugaricama“ sa skupštinske galerije zatvorene bašte VELIKOG skupštinskog restorana (twitter.com, 7. 2. 2024).

③ порекло од скраћенице *ДОС* (= Демократска опозиција Србије, политичка коалиција основана 2000. године).

④ варијанте *ДОСОВСКИ*, *ДОСОВСКИ*.

⑥ област *ПОЛИТИКА*.

⑧ напомене *Нераспрострањено*.

ДОСОВШТИНА ж. р.

① дефиниција *свеукупност политичких ставова Демократске опозиције Србије, политичке коалиције основане 2000. године, и начин обављања државних и политичких послова карактеристичан за ову коалицију*.

② цитати *Манјине јадикју што нема nijедног њиховог кандидата, Џеда говори о „partijskom sudu“, радикали „seckaju na komade“ неке појединачне кандидате (главна кривича им је наравно „dosovština“) (danas.rs, 17. 11. 2007); Jednostavno, jednom uspostavljena „građanska vlast“ gomile stranaka i partija, dosovština, organizovanom, nažalost skupom i na teret naroda vođenom političkom propagandom, obnavlja vlast istih slojeva, istih ljudi, stvarajući elite koje dolaze i opstaju na vlasti, odnosno koje ne silaze sa vlasti. Bile na poziciji ili u opoziciji, one vladaju uvek zajedno boreći se međusobno sredstvima države, dakle znojem i bedom svojih opčinjenih birača (afirmator3.rssing.com, 8. 3. 2014); Оценио је да се Божовић, као и лидер Нове странке Зоран Живковић, "лактају за позиције" и препоручују се "Друштву слободних уметника" Саше Јанковића. У жељи да се политички што боље продају, прибегавају "политичком екстремизму бруталне досовштине", рекао је Орлић (rts.rs, 22. 5. 2017).*

③ порекло од скраћенице *ДОС* (= Демократска опозиција Србије, политичка коалиција основана 2000. године)..

⑥ област *ПОЛИТИКА*.

⑧ напомене *Пејоративно*.

ЈЕДРЕЊА АВИОБОМБА ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу*.

② цитати Иако се ради о релативно јефтиној врсти наоружања, једреће бомбе показале су се као изузетно ефикасне. Због ниске цене производње и високог нивоа ефикасности, руски конструктори су током СВО најпре покренули процес серијске производње комплекта за навођење и корекцију, како би од старих невођених, направили високопрецизне једреће авио-бомбе (rt.rs, 11. 1. 2024); Planirajuća ili jedreća avio-bomba familija FAB postale su važan detalj koji je omogućio ruskoj jurišnoj avijaciji da u velikoj meri otežava ukrajinskoj vojsci pomeranje na istok, kao i stvaranje velikih gubitaka (happytv.rs, 21. 7. 2023); RUSKE JEDREĆE AVIO-BOMBE – LETE 70 kilometara, DONOSE PAKAO I POSLE NJIH NE OSTAJE NI DUGME (intermagazin.rs, 30. 4. 2023).

③ порекло према рус. планирующая бомба.

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

⑧ напомене Пошто су термини *планирајућа авиобомба* и *планирана авиобомба* настали погрешним преводом руског термина *планирующая авиобомба* (једрећа авиобомба), предност треба дати синониму *једрећа авиобомба*.

једрећа бомба ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Руска масовна употреба једрећих бомби релативно је скорашњи развој догађаја, који се последњих месеци показао катастрофалним по украјинске снаге. Једреће бомбе се праве додавањем крила која се отварају и сателитске навигације на старе совјетске бомбе. Оне су јефтине, али разорне (bbc.com, 23. 5. 2024); Иако се ради о релативно јефтиној врсти наоружања, једреће бомбе показале су се као изузетно ефикасне. Због ниске цене производње и високог нивоа ефикасности, руски конструктори су током СВО најпре покренули процес серијске производње комплекта за навођење и корекцију, како би од ста-

рих невођених, направили високопрецизне једреће авио-бомбе (rt.rs, 11. 1. 2024); Са новим једрећим бомбама руска авијација ће моћи да напада без уласка у зону у домету противваздушне одбране непријатеља. Руски војни конструктор Виктор Јељецки наглашава да је важна предност једрећих бомби у томе што је знатно јефтиније од навођених ракетних пројектила, а имају „упоредиву прецизност“. Поред тога, могу да носе масивније експлозивне главе (fakti.org, 13. 3. 2023).

③ порекло према рус. планирующая бомба.

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

⑧ напомене Пошто су термини *планирајућа бомба* и *планирана бомба* настали погрешним преводом руског термина *планирующая бомба* (једрећа бомба), предност треба дати синониму *једрећа бомба*.

клизавā бџмба ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Razmere uništenja klizave bombe su neverovatne. Eksplozivni deo bombe, za koji se veruje da je najčešće korišćen, je FAB-1500 sa punjenjem od 1500 kilograma. Poređenja radi, ruska granata kalibra 152 mm sadrži oko 6,5 kilograma eksploziva, a čak i najmanja klizna bomba, FAB-500, sadrži više od 200 kilograma eksploziva (mondo.rs, 21. 5. 2024); Napadi ruskih dronova su takođe u porastu, dodao je vojnik, i to pomaže Moskvi da napreduje. Ali možda najozbiljniji problem sa kojim se branioci suočavaju jesu ruske klizave bombe, koje su iz vazduha lansirali avioni Su-34 i Su-35 sa udaljenosti od čak 70 km (nedeljnik.rs, 27. 4. 2024); Bombarderi Suhoj Su-34, u pratnji aviona Suhoj Su-35, preleću stotinu puta svakog dana, bacajući satelitski navođene KAB klizave bombe na ukrajinske položaje udaljene 40 kilometara i slabeći ih da bi ruska pešadija zauzela (b92.net, 5. 3. 2024).

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизна

авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

клизећа бомба ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Руске снаге представиле су крајем марта ново оружје које још није виђено - такозване клизеће бомбе или крилате ракете, које су опремљене „крилима“ која им дају додатни домет, а лете ниско и довољно далеко да избегну неке радаре и системе противваздушне одбране [...]. Најосновније клизеће бомбе су модификовано оружје опремљено крилима и навигационим системима који омогућавају успостављање путање лета до циља. Могу да буду једноставне и грубе као што су ремонтване старе совјетске авионске бомбе ФАБ-500. Међутим, неке клизне бомбе, као што је УПАБ-1500Б-Е, посебно су дизајниране, преноси РТ Балкан. Чини се да су крилате бомбе, које су јефтине и лакше за производњу од балистичких и крстарећих пројектила, постале први избор Русије, јер јој тобоже понестаје више високо-технолошке прецизне муниције (politika.rs, 8. 5. 2023); Руси кренули КЛИЗЕЋИМ БОМБАМА! ФАБ-500 све чисти пред собом у Украјини / Ваздушно-космичке снаге Русије гађају украјинске положаје у близини Урожајна, у сектору Јужног Доњецка, клизећим бомбама ФАБ-500 / ФАБ-500 је руска ваздушна бомба која се користи у различитим војним операцијама и ратовима (srbin.info, 8. 10. 2023); Fab500 nije klizeća bomba, nego klasična avio bomba. Klizeća je Kab500 i ima drugačiju konstrukciju te nosi samo 80kg eksploziva (b92.net, 11. 5. 2023).

⑤ синоними *ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа*

корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

клизна авиобомба ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Klizne avio-bombe koje koriste ruske Vazduhoplovne snage mogu da pogode bilo koje kopnene ciljeve neprijatelja, kao i komandna mesta smeštena pod zemljom na određenoj dubini (webtribune.rs, 29. 4. 2023); Са овим су окончане спекулације које су трајале да ли Украјина има или нема ове клизне авио бомбе. ЈДАМ се односи на комплет који се причвршћује за класичну бомбу фамилије Мк 82, 83 и 84 које су претваране у прецизно вођено оружје (tvfront.rs, 4. 7. 2023); Руске клизне авио бомбе ФАБ-500 М62 постале су значајан фактор у руским одговорима на украјинску офанзиву. Носачи ових авио-бомби СУ-34 су добили значајну улогу у борбеним операцијама на истоку Украјине. Сада се појавио снимак лансирања ових клизних авио бомби које су борбену употребу нашле управо у рату у Украјини (tvfront.rs, 5. 7. 2023).

④ варијанте клизна авио-бомба, клизна авио бомба.

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

клизна авионска бомба ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Украјински војници руске клизне авионске бомбе називају оружјем које је значајно утицало на ток сукоба (sputnikportal.rs, 16. 5. 2024); Овај видео приказује уништавање складишта НАТО снага

Украјине у правцу Краснолиманска од стране две клизне авионске бомбе које су пале на готово истој тачки (t.me, 25. 9. 2023).

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

⑧ напомене Нераспрострањено.

клизна бџмба ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Ове бомбе поседују супериорне аеродинамичке особине и могу да клизе на значајној удаљености. Иако би обична бомба хипотетички могла да пређе десетине километара, недостаје јој прецизност да прецизно погоди мету. Насупрот томе, прикључци за крила клизних бомби омогућавају им да прошире свој домет — од ослобађања до удара — користећи навигационе системе за корекцију. Обично се користе или сателитска и инерцијална навигација или само методе сателитске навигације (novosti.rs, 31. 12. 2023); Rusi prikazali misteriozne klizne bombe sa iskačućim krilima na bombarderima Su-34; Čak i Patriot nemoćan protiv njih / Ministarstvo odbrane Rusije objavilo je zvanične snimke na kojima se prikazuju bombarderi Su-34 koji se pripremaju za borbene letove sa modifikovanim bombama FAB-500M-62 sa kompletnom iskačućih krila. Ruska klizna bomba, koja se u americi naziva „municija za direktan napad“ (Joint Direct Attack Munition), je modifikovana bomba opremljena UMPK (Уникальный модуль планирования и коррекции), što je skraćenica za jedinstveni modul paniranja i korekcije (oruzjeonline.com, 16. 11. 2023); Руске снаге представиле су крајем марта ново оружје које још није виђено - такозване клизеће бомбе или крилате ракете, које су опремљене „крилима“ која им дају додатни домет, а лете ниско и довољно далеко да избегну неке радаре и системе противваздушне одбране [...]. Најосновније клизеће бомбе су модификовано оружје опремљено крилима и навигационим системима који омогућа-

вају успостављање путање лета до циља. Могу да буду једноставне и грубе као што су ремонтване старе совјетске авионске бомбе ФАБ-500. Међутим, неке клизне бомбе, као што је УПАБ-1500Б-Е, посебно су дизајниране, преноси РТ Балкан. Чини се да су крилате бомбе, које су јефтиније и лакше за производњу од балистичких и крстарећих пројектила, постале први избор Русије, јер јој тобоже понестаје више високотехнолошке прецизне муниције (politika.rs, 8. 5. 2023).

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

крилатā бѡмба* ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Руске снаге представиле су крајем марта ново оружје које још није виђено - такозване клизеће бомбе или крилате ракете, које су опремљене „крилима“ која им дају додатни домет, а лете ниско и довољно далеко да избегну неке радаре и системе противваздушне одбране [...]. Најосновније клизеће бомбе су модификовано оружје опремљено крилима и навигационим системима који омогућавају успостављање путање лета до циља. Могу да буду једноставне и грубе као што су ремонтване старе совјетске авионске бомбе ФАБ-500. Међутим, неке клизне бомбе, као што је УПАБ-1500Б-Е, посебно су дизајниране, преноси РТ Балкан. Чини се да су крилате бомбе, које су јефтиније и лакше за производњу од балистичких и крстарећих пројектила, постале први избор Русије, јер јој тобоже понестаје више високотехнолошке прецизне муниције (politika.rs, 8. 5. 2023); ORUŽJE KAKVO JOŠ NIJE VIĐENO U RATU Pružaju odstojanje za napad, izbegavaju radare: Rusija sve više baca „KRILATE BOMBE“ / [...] Deluje da su „krilate bombe“, koje su lakše i jeftinije za proizvodnju od balističkih i krstarećih projektila, postale oružje koje Rusija bira kako joj sve više ponestaje visokotehnološke precizne municije. Specifikacije i sposobnosti svakog

kliznog oružja – modifikovanog ili proizvedenog – se drastično razlikuju, a za neke se navodi da imaju operativni domet do 120 km i da mogu da pogode metu u radijusu od 10 metara. Ali, smatra se da klizne bombe koje koristi Rusija imaju domet od 50-70 km (blic.rs, 10. 5. 2023); Ове крилате бомбе полако, али сигурно мењају ток рата... све више и више се туче поприлична дубина противника са истима. Величина тј. тежина изгледа зависи од мете која се напада... видели смо шта тротонац направи... кратерчину од 50м у пречнику (muscity-military.com, 11. 4. 2023).

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

лебдећа бомба* ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Ако ручна граната од 250г може да онеспособи војника, колико војника може да трајно онеспособи лебдећа бомба која је 1000х тежа или пак она која је 6000х тежа. Конзервативно, нека прецизно бачена лебдећа бомба од 250кг онеспособи само 10 војника у просеку и, опет конзервативно, да су бацане само најмање лебдеће бомбе од 250кг, и да, опет конзервативно, узмемо само период 1-26 фебруар и број од 1200. Дођемо до веоооома конзервативне цифре од 12.000 украјинских војника у фебруару, само од лебдећих бомби (tangosix.rs, 3. 1. 2024); „Руси су променили свој модус операнди (...) тако што су први пут користили клизаве бомбе у великим размерама“, наводи се у овом документу. Када артиљеријска граната од 155 мм носи 7 кг експлозива, лебдећа бомба испушта између 200 и 700 кг и стога може да пробије бетонске конструкције веће од 2 м. Пакао за украјинску одбрану (pravda.rs, 13. 3. 2024); Шахед-129 је прошао `борбена тестирања` у Сирији и Ираку и наоружан је са четири ракете и „лебдећим бомбама“ које се наводе на циљ (fakti.org, 31. 8. 2022).

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

навођенā авиобомба* ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Поред чврстих линија одбране велики проблем за украјинске јуришнике представља руска превласт у ваздуху, посебно навођене авиобомбе, тачније стари совјетски ФАБ-ови који имају велику разорну моћ. Занимљиво је да је Русија ФАБ-ове успјела да модернизује након избијања рата и тек од почетка ове године почела је да их масовно користи (in4s.net. 2023); Оружане снаге Украјине и даље трпе огромне губитке. Руска авијација ударила је са три навођене авиобомбе на град Орехов у Запорошкој области, где се налазе складишта и техника ударне групе Оружаних снага Украјине (logicno.com, 12. 6. 2023).

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

⑧ напомене Нераспрострањено.

навођенā авионскā бомба* ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Rusi u proteklih godinu dana u Ukrajini sve češće koriste navođene bombe. Koristili su ih u bombardovanju Harkova, Sumija, Izjuma i Černihiva, ali i tokom opsade Mariupolja. Danas, prema navodima ukrajinskih vlasti, Rusija navođenim raketama napada grad Herson i regione zemlje koji se graniče sa Rusijom i Bjelorusijom. „Navođene avionske bombe su još jedno sredstvo koje koriste ruski teroristi da ubijaju ukrajinske civile [...]“ (dw.com, 20. 4. 2023);

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

⑧ напомене Нераспрострањено.

навођена бџмба* ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Rusi u proteklih godinu dana u Ukrajini sve češće koriste navođene bombe. Koristili su ih u bombardovanju Harkova, Sumija, Izjuma i Černihiva, ali i tokom opsade Mariupolja. Danas, prema navodima ukrajinskih vlasti, Rusija navođenim raketama napada grad Herson i regione zemlje koji se graniče sa Rusijom i Bjelorusijom. „Navođene avionske bombe su još jedno sredstvo koje koriste ruski teroristi da ubijaju ukrajinske civile [...]“ (dw.com, 20. 4. 2023); Vazduhoplovstvo Ukrajine pogodilo je ruske položaje u ukrajinskom selu Tonenke navođenom bombom AASM-250 HAMMER (kurir.rs, 2. 4. 2024).

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа

корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

⑧ напомене Нераспрострањено.

навођена ваздушна бџмба ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Оружане снаге Украјине раније су саопштите да су Руси у Donbasu прибегли тактици „spaljene zemlje“ која се састоји у уништavanju положаја и зграда навођеним ваздушним bombama (informer.rs, 9. 3. 2024).

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

⑧ напомене Нераспрострањено.

паметна авиобџмба ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Када им се сруче на главе наше паметне авио-бомбе ФАБ-500 и ФАБ-1500 претпостављам да ће почети дрека да Русија удара на НАТО (pravda.rs, 21. 3. 2024); Често се говори о употреби ФАБ-500М-62. Може да га носи скоро сваки руски ловац, а не само Су-35. Да би од њега направили крилату бомбу, Руси су направили сет вођених крила. У принципу, ово није ново, западна војска такође користи сличне комплете који обичне бомбе претварају у паметне авио-бомбе (novosti.rs, 31. 3. 2023); Sledeće godine teritorija „zemlje najvećih zastavnika i trozubaca“ može postati poligon za testiranje američkih DE M-SHORAD laserskih PVO sistema. Štaviše, sve veći obim i učestalost napada ruskih Oružanih snaga kroz lutajuću municiju, krstareće rakete i pametne avio-bombe pružaju odlične uslove za to (novine.info, 5. 10. 2023).

③ порекло према рус. умная авиобомба.

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

⑧ напомене Нераспрострањено.

п̑аметн̑а ави̑онск̑а б̑омба ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати У један од центара за обуку Ваздушно-космичких снага Русије недавно је испоручена партија бомбардера Су-34 који ће се користити за масовну обуку pilota да користе авионске бомбе са универзалним модулима за планирање и корекцију које су се већ показале у зони специјалне војне операције у Украјини. То ће омогућити да се повећа број pilota који умеју да користе поменути муницију и повећаће нападе 'паметним авионским бомбама' у зони специјалне војне операције на украјинске војне објекте (sputnikportal.rs, 1. 12. 2023); ЈДАМ паметне авионске бомбе већ неколико месеци користе Оружане снаге Украјине против руских снага. [...] ДАМ комплет је обично причвршћен за бомбу опште намене тешку од 220 до 900 килограма и претвара ту 'глупу' гравитациону бомбу у прецизне, паметне, пројектиле вођене ГПС системом (srbijajavlja.rs, 7. 10. 2023).

③ порекло према рус. умная авиационная бомба

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна бомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

③ напомене Нераспрострањено.

пàметнā бѠмба ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Руске паметне бомбе су постале нова смртоносна претња за Оружане снаге Украјине, пише лист „Тајмс“. Реч је о модификованој муницији из ере Совјетског Савеза која је опремљена „паметним“ крилима и на тај начин се претвара у контролисано и моћно оружје. Такве бомбе, бачене из авиона, представљају смртоносну опасност за украјинску војску (srbijajavlja.rs, 7. 10. 2023); Америчке „pametne bombe“ bezvredne за Украјину јер им nedostaje војна авијација (оружјеonline.com, 16. 12. 2022); Да ли су америчке „паметне бомбе“ довољан утук на руски „кинжал“ [наслов] / РУСИ, али и Украјинци, којима помажу Американци, почели су да користе ново, још убојитије оружје које нису до сада употребљавали (novosti.rs, 10. 3. 2023).

③ порекло према рус. умная бомба

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

⑧ напомене Нераспрострањено.

планирајућā авиобѠмба ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Sjedinjene Države су 1. februara 2023. godine najavile да ће Kijevu у оквиру војног пакета помоћи послати и вођене, односно планирајуће avio bombe GLDSB dometa 150 km које би требале да промене ток рата у Украјини (kurir.rs, 1. 2. 2024); Планирајуће или једреће авио-бомбе фамилије ФАБ постале су важан детаљ који је омогућио руској јуришној авијацији да у великој мери отежава украјинској војсци померање на исток, као и стварање великих губитака (tvfront.rs, 20. 7. 2023); Тек са-

да испливало је да су САД доставиле Израелу по први пут планирајуће авио бомбе. Наиме, вашингтонска администрација је средином новембра месеца обелоданила да ће Израелу бити послате планирајуће авио бомбе како би се избегло масовно страдање палестинских цивила, што је изазвало велико негодовање светске јавности (tvfront.rs, 3. 12. 2023); Најновији удари руских ВКС у претходних неколико дана показују да је главна намера руске војске рушење кључних инфраструктурних објеката на важним саобраћајницама које изводе у зону активних борбених дејстава, као и удар по површинским и подземним радионицама за производњу и складиштење бпл и муниције, укључујући и објекте за складиштење нафте. Ова дејства имају доста висок проценат успешности пошто се у њима користе „планирајуће“ авиобомбе масе 500, а од недавно и 1500кг (pravda.rs, 10. 4. 2023); На Запорошком правцу, Руси настављају да бацају планирајуће авио-бомбе ФАБ на положаје Оружаних снага Украјине (logicno.com, 18. 6. 2023).

③ порекло према рус. планирующая авиобомба.

④ варијанте планирајућа авио-бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авио бомба.

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

⑦ напомене Предност треба дати синониму *једрећа авиобомба* или неком другом од бројних синонима који не садржи придев *планирајући* или *планирани* јер је термин *планирајућа авиобомба* настао погрешним преводом руског термина *планирующая авиобомба* (једрећа авиобомба).

планирајућа авионска бомба ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати *Šta su vođene ili planirajuće avionske bombe GLDSB? / Neki ih nazivaju i krstarećim raketama, neki planirajućim avionskim bombama*

velikog dometa koje su razvili zajednički američka kompanija Boing i švedska SAAB. GBU-39/B Small Diameter Bomb Increment I (SDB I) je zvanični naziv za ovu avionsku bombu nastala je ukrštanjem Boingovog krstarećeg projektila Small Diameter Bomb (SDB) koja je spojena sa raketnim pogonom, odnosno buster sa rakete M-26 koju koriste samohodni višesevni lanseri raketa MLRS M-270. Zamisao je bila dobiti projektil koji bi se lansirao sa aviona i koji bi imao veliki domet (kurir.rs, 1. 2. 2024); Navodno cilj primicanja ove raketne baterije bila je eliminacija ruskih aviona koji nose planirajuće avionske bombe koje koriste u napadu na ukrajinske linije (vojnopolitickaosmatracnica.wordpress.com, 9. 3. 2024); Po prvi put Rusija je ovaj tip planirajućih ili vođenih avionskih bombi upotrebila kod Harkova. Na jednom nalogu objavljenom na Telegramu tokom bitke, Maksim Žorin iz ukrajinske 3. odvojene jurišne brigade je rekao: „Ove bombe potpuno uništavaju bilo koju poziciju. Sve zgrade i strukture jednostavno se pretvaraju u jamu nakon dolaska samo jednog.“ U pitanju je univerzalna planirajuća avionska bomba koja može da se lansira sa boborenih aviona SU-34, SU-35, SU-57 (vojnopolitickaosmatracnica.wordpress.com, 29. 3. 2024).

❸ порекло према рус. планирующая авиационная бомба.

❹ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

❺ област рат.

❻ напомене Предност треба дати синониму *једрећа бомба* или неком другом од бројних синонима који не садржи придев *планирајући* или *планирани* јер је термин *планирајућа авионска бомба* настао погрешним преводом руског термина *планирующая авиационная бомба* (једрећа авионска бомба).

планирајућа бџмба ж. р.

❶ дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Авиони користе планирајуће бомбе великог пречника са прецизним навођењем, укључујући способност кориговања курса током лета. Министарство је истакло да је способност планирајућих бомби омогућила Су-34 да изврши ударе изван домета противничке противваздушне одбране, при чему се сви Су-34 враћају у базу после напада. Употреба ових бомби доводи авионе у много мањи ризик од конвенционалних гравитационих бомби, које се морају бацити са знатно ближе раздаљине, пружајући далеко јефтинију алтернативу коришћењу крстарећих или балистичких ракета на које се традиционално ослањала авијација како би остала безбедна од дејстава противваздушне одбране противника. Прецизно навођење не само да омогућава таквим бомбама да уништавају циљеве много ефикасније, значајно смањујући број потребних налета, већ такође омогућава да се бомбе бацају са већих висина где не само да су авиони безбеднији од инфрацрвених вођених система противваздушне одбране кратког домета, а и њихове бомбе могу да лете и знатно даље, до 70 километара (tvfront.rs, 26. 2. 2024); „Почетком марта, руска војна авијација је по први пут употребила високопрецизне вођене планирајуће бомбе у Украјини“, пише публикација у чланку о руском оружју. У материјалу се такође наводи да планирајуће бомбе УПАБ-1500 и ФАБ-500 уливају страх у кости милитантима Оружаних снага Украјине. Публикација цитира речи војника ОСУ Александра Солонка: „ФАБ је један од највећих страхова. Руси их масовно користе. Не могу да проценим тачност, али оружје је огромне снаге.“ (pravda.rs, 29. 8. 2023); Ако сам добро разумео, бомбардере који испуштају планирајуће бомбе прате ловци. Ти ловци могу да их штите од украјинских авиона, али исто тако и да нападну украјинске радаре анти-радарским ракетама (paluba.info, 28. 4. 2023).

③ порекло према рус. планирующая бомба.

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа авионска бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

③ напомене Предност треба дати синониму *једрећа бомба* или неком другом од бројних синонима који не садржи придев *планирајући* или *планирани* јер је термин *планирајућа бомба* настао погрешним преводом руског термина *планирующая бомба* (једрећа бомба).

плàнирāнā авиѡнскā бѡмба ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Još jedna ruska planirana avionska bomba FAB-250 pronađena je na polju u Belgorodskoj oblasti pre nekoliko dana (oruzjeonline.com, 8. 1. 2024).

③ порекло према рус. планирующая авиационная авиабомба.

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба, планирана бомба.

⑥ област рат.

⑧ напомене Нераспрострањено. Предност треба дати синониму *једрећа авионска бомба* или неком другом од бројних синонима који не садржи придев *планирајући* или *планирани* јер је термин *планирана авионска бомба* настао погрешним преводом руског термина *планирующая авиационная бомба* (једрећа авионска бомба).

плàнирāнā бѡмба ж. р.

① дефиниција *авионска бомба с крилима и уређајима за једрење, навигацију и корекцију путање ка задатом циљу.*

② цитати Ove bombe će bukvalno biti postavljene na krilo aviona. Uni-verzalni modul planiranja i korekcije omogućice njihovo ispuštanje sa aviona na bezbednom rastojanju od 70-100 kilometara. [...] Naše vazduhoplovstvo dominira u vazduhu i planiranim bombama jednostavno uništava odbrambene linije Ukrajine (oruzjeonline.com, 8. 1. 2024); To znači da ako ukrajinska vojska izgubi Kupjansk, automatski će biti omogućeno dejstvo na Čugujev dalekometnom raketnom artiljerijom i planiranim bombama

FAB-250-M62 (oruzjeonline.com, 11. 8. 2023); Планиране бомбе се активно користе, што омогућава да се не ризикује авијација (авион не мора да лети у зону могућих оштећења од система ПВО) (t.me, 16. 6. 2023).

④ порекло према рус. планирующая бомба.

⑤ синоними ваздушна бомба, вођена авионска бомба*, вођена бомба*, вођена ваздушна ракета, једрећа авиобомба, једрећа бомба, клизава бомба, клизећа бомба, клизна авиобомба, клизна авионска бомба, клизна бомба, крилата бомба*, лебдећа бомба, навођена авиобомба*, навођена авионска бомба*, навођена бомба*, навођена ваздушна бомба, паметна авиобомба, паметна авионска бомба, паметна бомба, планирајућа авиобомба, планирајућа бомба, планирајућа корективна бомба, планирана авиобомба, планирана авионска бомба.

⑥ област рат.

⑧ напомене Нераспрострањено. Предност треба дати синониму *једрећа бомба* или неком другом од бројних синонима који не садржи придев *планирајући* или *планирани* јер је термин *планирана авионска бомба* настао погрешним преводом руског термина *планирующая бомба* (једрећа бомба).